

บทบรรณาธิการ

การจัดทำโครงการวิจัย

Preparation of A Research Proposal

สุภัททา ปินทะแพทย์*

ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ คณะพัฒนารัฐกิจและอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

Supatta Pinthapataya*

Specialist Faculty of Business and Industry Development, King Mongkut's University of Technology North Bangkok, Bangkok, Thailand.

*Corresponding Author, Tel. 08 4558 8054, E-mail: supatta.p@bid.kmutnb.ac.th

DOI: 10.14416/j.bid.2023.08.009

© 2023 King Mongkut's University of Technology North Bangkok. All Rights Reserved.

การจัดทำโครงการวิจัย

โครงการวิจัย (Proposal) เป็นแผนการที่ใช้นำเสนอ เพื่อให้เกิดการยอมรับแนวทางในการวิจัยในเบื้องต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการดำเนินการในขั้นต่อไป โครงการวิจัยแต่ละประเภทมีความแตกต่างกันในเนื้อหาและบริบท การเขียนจึงต้องกระจ่างชัด โนม่น้าวและทำให้เกิดการยอมรับ การเขียนโครงการวิจัยที่ดีสะท้อนทักษะของผู้เขียน

หลักการจัดทำโครงการวิจัย

การจัดทำโครงการวิจัย เป็นการกำหนดพันธกิจที่เป็นแผนการ และเป็นจุดเริ่มต้นของการทำการวิจัย โดยให้โครงการวิจัย เป็นตัวแทนของภาพรวมที่ต้องการศึกษา โนม่น้าวให้มองเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องทำการวิจัย การนำเสนอโครงการมีความละเอียดอ่อน ดังนั้นหลักการเบื้องต้นสำหรับการจัดทำโครงการวิจัยที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่

1) หลักการจัดการทรัพยากรเพื่อการวิจัย เป็นหลักที่ต้องมีการจัดการเพื่อเตรียมการวิจัย โดยการแสดงให้เห็นกิจกรรม ที่จะเกิดขึ้นในการทำวิจัย ที่ผู้วิจัยต้องการจัดทำในขั้นตอนต่าง ๆ ในกระบวนการวิจัย ที่ประกอบด้วย การวางแผน วิธีการ การดำเนินการ และทรัพยากรที่ใช้ทั้งหมดในการวิจัย รวมทั้ง เวลา จำนวนและประเภทบุคลากร ที่จำเป็นต้องใช้เพื่อการวิจัยในภาพรวม

2) หลักการโนมน้าวความน่าสนใจ การโนมน้าวใจให้เกิดความสนใจในโครงการวิจัย คือ ทักษะการเขียน หลักการและเหตุผลที่ต้องบ่งบอกถึงความสำคัญที่ทำให้ต้องทำการวิจัยและทำให้เกิดความตระหนักว่าจำเป็นต้องนำความสำคัญนี้สู่การวิจัย

การเขียนโนมน้าวความน่าสนใจขึ้นอยู่กับ การเขียนความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาในโครงการวิจัย พร้อมให้เหตุผลซึ่งเป็นความสำคัญของปัญหาในแต่ละบริบทด้วยการแสดงหลักฐานอ้างอิงซึ่งอาจเป็นรายงานจากเอกสาร หรือจากการสำรวจที่เป็นเชิงประจักษ์ของผู้วิจัยเอง เพื่อเป็นการยืนยันด้วย การเขียนเช่นนี้จะนำความคิดให้ไปสู่วัตถุประสงค์ของการวิจัย

รูปแบบการเขียนโครงร่างการวิจัย

การเขียนเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับนักวิจัย เนื่องจากในการเขียนโครงร่างการวิจัย ต้องพยายามให้ทุกหลักการและเหตุผลมีความสอดคล้องและร้อยเรียงกันอย่างเป็นตรรกะ ในบางครั้งการเขียนโครงร่างการวิจัยอาจเป็นอุปสรรคที่ทำให้เกิดความสับสน หรืออาจบ่งบอกถึงความเป็นไปไม่ได้ การดำเนินแต่ละขั้นในการดำเนินการวิจัยมีความเป็นไปได้ยาก หรือไม่ถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย แม้ว่าการวิจัยนั้นจะน่าสนใจ โครงร่างการวิจัยก็อาจไม่ผ่านการอนุมัติ การเขียนโครงร่างขาดประสิทธิภาพ และขาดความดึงดูดใจ การเขียนโครงร่างการวิจัยจึงเป็นปัจจัยสำคัญ แนวทางการเขียนที่สำคัญ ได้แก่

1. ความหนักแน่นของ เนื้อหาในโครงร่างการวิจัย ไม่ได้หมายความว่าต้องเขียนโครงร่างการวิจัยให้มีความยาวหลายสิบหน้ากระดาษ เนื่องจากจุดประสงค์ในการเขียนในขั้นตอนนี้เป็นไป เพื่อต้องการสื่อสารในเรื่องที่เป็นปัญหาที่ต้องการกล่าวถึงจึงเป็นการบรรยายเนื้อหาที่ตรงประเด็นและง่ายต่อความเข้าใจ ในเขียนที่มีความสับสนวุ่นวายทำให้ความหนักแน่นของเนื้อหาลดน้อยลง ที่มีข้อเท็จจริงและข้อมูลที่สนับสนุนที่ถูกต้องแม่นยำ อย่างมีหลักการ และเหตุผล ทำให้เกิดมีความน่าเชื่อถือตามมา

2. ลีลาหรืออรรถรสในการเขียน วิธีการและเป็นรูปแบบการเขียนของแต่ละบุคคล เป็นบุคลิกเฉพาะตัว แต่การเขียนโครงร่างการวิจัยไม่ว่าจะเป็นศาสตร์สาขาทางด้านวิทยาศาสตร์หรือสังคมศาสตร์ต้องใช้รูปแบบของการเขียนที่เป็นเชิงวิชาการ ไม่มีการใช้ภาษาพูด และต้องเขียนถูกหลักไวยากรณ์ และหลีกเลี่ยงการเขียนประโยคที่ยาวมากหรือเขียนเนื้อหาซ้ำหรือเนื้อหาที่ต้องถอดรหัสหรือตีความข้อมูล (Jargon) การเขียนในศาสตร์วิจัยมีจุดประสงค์เพื่อบอกกล่าว ผลการดำเนินการวิจัย ในรูปแบบของการรายงาน มีความเป็นกลาง ปราศจากอคติ และมีความเที่ยงตรง และความเรียบง่าย

3. ภาพลักษณ์และมีความน่าเชื่อถือโครงร่างการวิจัยต้องมีภาพลักษณ์ที่ดี มีความน่าเชื่อถือ การเขียนจึง ควรต้องมีหลักฐานอ้างอิง ข้อมูลจากที่มาที่น่าเชื่อถือ ความกระชับชัดเจนที่มีความสมจริง และไม่ซับซ้อนจนไม่สามารถเข้าใจได้ มีวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับชื่อเรื่องวิจัย และต้องบ่งบอกความมีชีวิตชีวา และใช้คำของภาษาที่เหมาะสม ต้องหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่拗口 แสดงความหยิ่งผยองหรือคำพูดที่สื่อเสียดสีกล่าวโทษซึ่งกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ขุ่นมัวหรือใช้ข้อความแสดงความคิดเห็นที่รุนแรง ที่จะก่อให้เกิดความขัดแย้งทางความคิดโดยเฉพาะการแสดงความคิดเห็นส่วนตัวที่เป็นความคิดเห็นเฉพาะตัวของผู้เขียนที่ทำให้เกิดความลำเอียงหรืออคติในการวิจัย การเขียนที่แสดงความคิดเห็นใหม่ ๆ จึงควรต้องอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงที่ปรากฏกำกับไว้

การเขียนเข้าโครงงานวิจัยเป็นการเขียนเพื่อการสื่อสารซึ่งมีความสำคัญเนื่องจากการนำเสนอโครงร่างการวิจัยต้องการให้เกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน เช่น กล่าวว่ามีผลสำคัญมาก ก็ต้องบรรยายถึงความสำคัญนั้น และยกตัวอย่าง หรือกล่าวว่ามีผลหลากหลาย ก็ต้องบรรยายถึงความหลากหลายด้วย เนื่องจากการตีความข้อมูลของผู้อ่านมีความต่างกันไป ผู้เขียนจึงควรต้องพยายามเขียนให้อ่านง่ายต่อความเข้าใจ รวมถึงการอธิบายคำศัพท์เฉพาะที่ปรากฏในโครงร่างการวิจัยให้เกิดความชัดเจน

การเขียนของแต่ละคนขึ้นกับวิธีการและความชำนาญของผู้วิจัย ความเชื่อทางปรัชญา รวมทั้งความคิดเห็นต่อประเด็นที่นำเสนอ เช่น อาจมีแนวการเขียนแบบนิรนัย (Deduction) หรือแนวการเขียนแบบอุปนัย (Induction) แนวการเขียนแบบนิรนัย เป็นการเขียนที่เริ่มจากแนวคิดทั่วไปก่อน เป็นการเกริ่นข้อมูลพื้นฐานที่เกิดขึ้นทั่วไป แล้วจึงเชื่อมโยงทำให้แนวคิดทั่วไปมีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้น ดังตัวอย่างที่คัดลอกมาจาก จันทนา ทองประยูร (มมป)

“...แนวคิดทั่วไป คือ ... การเปิดรับสารทำให้รู้ข้อมูลข่าวสารมากขึ้น... แนวคิดเฉพาะเจาะจง คือ ... การอ่านหนังสือพิมพ์ ทำให้รู้ข้อมูลข่าวสารมากขึ้น...” การเขียนลักษณะนี้มักใช้ในโครงการให้ความช่วยเหลือหรือให้บริการ ส่วนการสื่อสาร ส่วนแนวการเขียนแบบอุปนัย (Induction) จะเป็นการเขียนโดยเริ่มจากแนวคิดที่เฉพาะเจาะจง แล้วขยายให้เป็นแนวคิดทั่วไป เช่น “...แนวคิดเฉพาะคือ การอ่านหนังสือพิมพ์ทำให้รู้ทันโลก แนวคิดทั่วไป คือ การอ่านทำให้รู้ทันโลก...” การเขียนลักษณะนี้พบในการเขียนโครงการวิจัยเป็นส่วน เนื่องจากต้องเน้นไปที่ปัญหาที่ต้องการทำการวิจัยเป็นสำคัญ แนวการเขียนทั้งสองแนว เป็นแนวการเขียนที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ขึ้นอยู่กับว่า การเขียนแบบใดจะทำให้การสื่อสารเรื่องราวของงานวิจัยได้ดีกว่า

ส่วนประกอบของโครงร่างการวิจัย

ในการจัดทำโครงร่างการวิจัย ผู้วิจัยควรต้องรู้ส่วนประกอบของโครงร่างการวิจัยเป็นอันดับแรก ส่วนการนำข้อมูลเข้ามาอธิบายในส่วนประกอบต่าง ๆ ของโครงร่างการวิจัยนั้นผู้วิจัยต้องอธิบายเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจบริบทและวิธีการวิจัย ในหัวข้อ ดังต่อไปนี้ คือ

1. ชื่อเรื่อง
2. หลักการและเหตุผล
3. วัตถุประสงค์
4. ขอบเขตการวิจัย (เนื้อหา ประชากร ระยะเวลา กรอบแนวคิดในการวิจัย)
5. วิธีการวิจัย (ขั้นตอน เครื่องมือ สถิติ)
6. ประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการ
7. นิยามศัพท์
8. บรรณานุกรม

หัวข้อพื้นฐานเหล่านี้ควรต้องมีปรากฏอยู่ในโครงร่างการวิจัย ซึ่งอาจมีหัวข้อที่เรียกแตกต่างกันออกไป หรือมีจำนวนหัวข้อที่มากหรือน้อยไม่เท่ากัน ที่สำคัญควรมีหัวข้อหลักใหญ่ ๆ ซึ่งการนำข้อมูลมาเขียนให้ตรงตามหัวข้อ และบอกเหตุผลในแต่ละปัจจัยที่ต้องการจะศึกษาว่าส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานในองค์กรที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะ

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการเขียนโครงร่างการวิจัย

ในการเขียนโครงร่างการวิจัยมักจะพบว่ามีปัญหาที่เกิดจากการเขียนในหัวข้อต่อไปนี้

1. ปัญหาที่พบในการเขียนโครงร่างการวิจัย ได้แก่

1.1 การเขียนความเป็นมาและความสำคัญ ซึ่งเกิดจากการที่ผู้วิจัยไปนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องในเชิงกว้างมากกว่าที่จะกล่าวถึงประเด็นปัญหาในเชิงลึกจึงทำให้ไม่เห็นภาพของปัญหาที่จะนำมาสู่การวิจัย การเขียนที่ทำให้มองไม่เห็นปัญหาวิจัยส่วนใหญ่เกิดจากการคัดลอกข้อมูลมาจากเอกสารหรือบทความโดยไม่สกัดประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับเรื่องที่จะวิจัย

1.2 การเขียนนิยามศัพท์ที่ผู้วิจัยมักนำเอาค่านิยามศัพท์ที่นิยามที่เป็นหลักการและทฤษฎีทั่วไปที่เขียนไว้ในเอกสารตำรามาเขียน ค่านิยามเหล่านี้ควรที่จะไปเขียนในบทบทวนวรรณกรรม หรือ มักเอาปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรและกลุ่มตัวอย่างมานิยาม เช่น เพศ อายุ ผู้ทรงคุณวุฒิ ฯลฯ

1.3 การเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ผู้วิจัยมักจะเอาผลการวิจัยมาเขียนว่าเป็นประโยชน์ที่ได้ จากการวิจัย การเขียนเช่นนี้เป็นการเขียนแบบกำปั้นทุบดิน เนื่องจากเมื่อทำวิจัยแล้วก็ต้องได้รับผลการวิจัยตามนั้น ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยจึงเป็นคนละความหมายกับการได้ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปัญหาในการเขียนโครงการวิจัย

2.1 การเขียนความเป็นมาและความสำคัญ ให้เขียนโดยการจัดลำดับข้อมูลที่นำเข้าสู่ประเด็นปัญหา ข้อเสนอแนะที่เป็นรายละเอียดสำหรับการนำประเด็นปัญหาวิจัยมาเขียนให้ชัดเจน คือ การต้องเริ่มต้นด้วยการเขียนจากความรู้อีกของผู้วิจัยกับปัญหาเพื่อที่จะได้เริ่มต้นประโยคแรกเป็นการเริ่มต้นที่ดีที่สุด จากนั้นควรต้องเขียนรายละเอียดด้วยการตั้งคำถาม 5W2H เช่น

- 1) ปัญหาคืออะไร (What)
- 2) ทำไมถึงสำคัญ ทำไมจึงต้องแก้ไข (Why) ทำไมจึงเพิกเฉยไม่ได้ (Why) อะไรทำให้ไม่สามารถให้เรื่องนี้ผ่านไปโดยไม่มีแก้ไข (What) หรือจะเกิดความเสียหายอย่างไรถ้าไม่มีการจัดการ (What)
- 3) ใครบ้างคือผู้เสียประโยชน์เมื่อมีปัญหา (Who) ในสถานการณ์นี้จะส่งผลกระทบต่ออย่างไรบ้าง (How)
- 4) สิ่งนี้เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไหร่ และเกิดขึ้นได้อย่างไร (Where, When, How)
- 5) ข้อมูลที่มีอยู่มีอะไรบ้าง (What) มีแหล่งข้อมูลที่ไหน (Where)
- 6) มีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร (How) สามารถแก้ไขได้มากน้อยแค่ไหน (How much) เช่น ปลุกข้าวพันธ์พื้นเมืองผลผลิตน้อย เพราะดินฟ้าอากาศไม่ดี ถ้าแก้ไขไม่ได้ จึงไม่ใช่สิ่งที่จะนำมาเป็นปัญหาวิจัย
- 7) มีทรัพยากรอะไรบ้างอยู่ (What)
- 8) เมื่อไหร่จึงจะรู้สักว่าสิ่งนี้ไม่ใช่ปัญหาอีกต่อไป (When)
- 9) ใครบ้างที่จะช่วยให้ปัญหานี้แก้ไขได้ (Who)
- 10) ใครคือผู้ได้ประโยชน์/เสียประโยชน์เมื่อปัญหาได้รับการแก้ไข (Who)

สรุปได้ว่า ประเด็นปัญหามีหลักสำคัญ ได้แก่ 1) เกริ่นนำความเป็นมาที่ทำให้ต้องทำวิจัยในสภาพรวมขององค์การ 2) อ้างอิงสภาพการณ์ที่ทำให้เกิดปัญหากับองค์การ 3) กล่าวถึงประเด็นปัญหาที่ส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่องค์การ 4) เสนอแนะการจัดการ 5) คาดการณ์ประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อมีการแก้ปัญหาที่เกิดจากปัจจัยเหล่านี้

การเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้โครงการวิจัยนั้นมีความน่าสนใจและมีคุณค่าเพียงพอที่จะต้องนำไปสู่การวิจัย

2.2 การเขียนนิยามศัพท์ เพื่อให้เป็นคำศัพท์เฉพาะของการวิจัยครั้งนี้ ควรนำคำที่ใช้เฉพาะในการวิจัยครั้งนี้มานิยาม เช่น องค์กร หมายถึงองค์กรประเภทไหนที่นำมาใช้ในการวิจัย ที่อยู่อาศัย หมายถึง ที่อยู่อาศัยของใคร หรือที่อยู่อาศัยประเภทใด เป็นต้น ข้อเสนอแนะคือ ควรต่อท้ายค่านิยามศัพท์เฉพาะด้วยคำที่เกี่ยวข้องกับชื่อเรื่องของงานวิจัย

2.3 การเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ควรเขียนเป็นการเขียนประโยชน์ที่ได้จากผลการวิจัย โดยแสดงให้เห็นว่า ผลการวิจัยนี้จะสามารถนำไปใช้หรือประยุกต์ใช้ได้อย่างไรในอนาคตต่อไป หรือสามารถนำไปแก้ ในเรื่องใดที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ในความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเขียนโครงร่างการวิจัยเป็นขั้นตอนแรกเพื่อเตรียมการวิจัย เนื่องจากโครงร่างการวิจัย คือ ตัวกำหนดแนวคิด ที่เริ่มจากความสนใจของผู้วิจัย การเลือกหัวข้อเรื่องที่จะวิจัยต้องเน้นที่คำสำคัญ (Keywords) หลังจากนั้นจึงพิจารณา ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับหัวข้อวิจัยและขอบเขตในการวิจัย และการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสู่ การสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย ขั้นตอนต่อมา คือ การจัดการเนื้อหาในหัวข้อโครงร่างการวิจัย ให้ครบถ้วน และ ตรวจสอบสมบูรณ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อช่วยให้มองเห็นแนวคิดโครงร่างการวิจัยที่เป็นไปได้ และต้องให้มีความสอดคล้องเป็นเนื้อเดียวกันในทุกส่วนประกอบของโครงร่างการวิจัย

โครงร่างการวิจัยมีความสำคัญเนื่องจากเป็นสิ่งแรกที่แสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยพร้อมที่จะดำเนินการทำวิจัยในขั้นต่อไป โครงร่างการวิจัยเป็นการแสดงความคิดที่ตกผลึกจากความคิดเชิงตรรกะของผู้วิจัยที่กำหนดพันธกิจไว้เป็นทิศทาง ในการดำเนินการวิจัยอย่างครบถ้วน

เอกสารอ้างอิง

- Attig, George A. & Pattanee, W. (1991). *Effective Proposal Writing*. Nakhon Pathom, Thailand: Institute of Nutrition, Mahidol University, (in Thai).
- Boonyen, M. (2006). *Teacher Man: Research Proposal Writing (Proposal)*. Oknation. <http://www.oknation.net/blog/manrit/2007/09/19/entry-1> (in Thai).
- Ketusing, W. (2016). Suggestions for writing a thesis proposal. (Typewritten). (in Thai).
- Kramer, Linda. (2002). *How to Write a Research Proposal*. Grammarly. https://www.grammarly.com/blog/how-to-write-a-research-proposal/?gclid=Cj0KCQjwj7CZBhDHARIsAPPWv3f4f5mixaACLNfjB_q-szTWrSAplfiYFB3D7gtoAk-v64-FPQU_qUlaAt6-EALw_wcB&gclid=aw.ds
- Mitchell, Mark & Jolley, Janina. (2000). *Research Design Explained (4thed.)*. PowerPoint Presentation. <https://www.google.com/search?q=Mark+Mitchell+%26+Janina+Jolley.+Research+Proposal>.
- Mullins, Carolyn J. (1980). *The Complete Writing Guide to Preparing Reports, Proposals, Memos, etc.* Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, Inc.
- Thongprayoon, C. (n.d.). *Writing A Research Project*. Bangkok: Sukhothai Thammathirat Open University. (in Thai).
- Wongrattana, C. (2001). *Research Outline Writing Techniques: Development Management (5thed.)*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.